

MÉCSVILÁG

A SÁROSPATAKI NÉPFŐISKOLA NYÁRI TANFOLYAMÁNAK
ALKALMI KIADVÁNYA II.

VI. ÉVFOLYAM 3. SZÁM 1992. JÚLIUS 12.

MEGNYÍTO PÓZ NÉLKÜL

Július 5-én este 6 óra előtt 5 perccel, menetrendszerű pontossággal érkezett meg az ország első közjogi méltósága, hogy felkérésünknek eleget téve megnyissa az idei nyári népfőiskolát.

Pontosan azt mondta, azt tette - pózok és manírok nélkül - amit mondania, tennie kellett. Természetes volt és egyszerűségében méltóságteljes.

A megnyitó szavakat követő alkalmi fórum két részletben és két helyszínen következett. A napfényes Domjánkertben, majd a hirtelen kitört zápor idején, a kiállítóterem fedezékében.

Jelenlétében - az indítás hangsúlyos órájában, békességgel elfértünk egymás mellett népiek, liberálisok, baloldaliak, civilek, hivatalosak, biztonságiak, fiatalok és kevésbé

fiatalok. Emberek, magyarok, patakiak, közletről és távolról érkezettek. Maradjunk együtt - e két hétre legalább.

Balázsi Károly

Vinnainé Vékony Márta

Balázsi Zoltán:

ELINDULTUNK...

A világítótorony funkciójából adódik, hogy felhívja a figyelmét azoknak, akik pontos irányt keresnek, vagy jó helyen kívánnak kikötni.

Fénye messzire világít; a torony tövében ezt érzékelt alig lehet. Valahogy így járt szekciónk is, amikor a sajtó és a kiküldött meghívók által meghirdetett programot megismerhették országszerte.

Mivel első ízben indult a református szekció, ennek jelentőségét talán nem érezték mindenütt, de a lélekben a torony adására hangolt emberek vették a jelzést. Vették Felvidékről, Erdélyből, Szolnokról, Mezőtúrról s néhány közelebbi településről. Öszintén sajnáljuk, hogy a torony tövében élők az alkalom adta lehetőség áldásaival nem éltek.

Félidőhöz érkezünk, itt az ideje a számvetésnek, mit is végeztünk eddig. Maroknyi kis csapatunk odaadás-

sal, örömmel hallgatta az elmúlt hét előadásait, melynek során megismerhettük, ki a keresztyén ember, milyen küldetéstudattal kell hordozni a jelen mindenkit érintő problémáit. Elmélyülhetett ismeretünk az alábbi két kérdésben is: Kicsoda Isten? Kicsoda Jézus? Vizsgálat alá vetettük magunkat, kicsoda az ember az ó- és az Újszövetségben, mit jelent és mond számunkra ma a több ezer éves tanítás.

Reméljük, nem szokványos hallgatók voltunk az elmúlt napokban. A kezdeti nehézségeken, a megilletődöttségen túljutva egyre inkább mertünk kérdezni, véleményt nyilvánítani, kételyeinket megfogalmazni, aminek áldásos következménye az volt, hogy gondolataink hozzáadásával kerekébbé, többszempontúvá vált a felvetett kérdés. Ismerkedünk az említett témákkal, s közben nap mint nap alkalmunk adódik a hitélet gyakorlására. Napjaink áhitattal kezdődnek, melyben a harmóniummal kísért ének-tanulás is helyet kap.

Általában a meghívott előadók tartják az áhítatokat, de különös öröm volt számunkra szombat reggel, amikor szekciónk egyik tagja - Nagy Ágnes - igehirdetését hallgathattuk a vajdácskai falukutatás előtt.

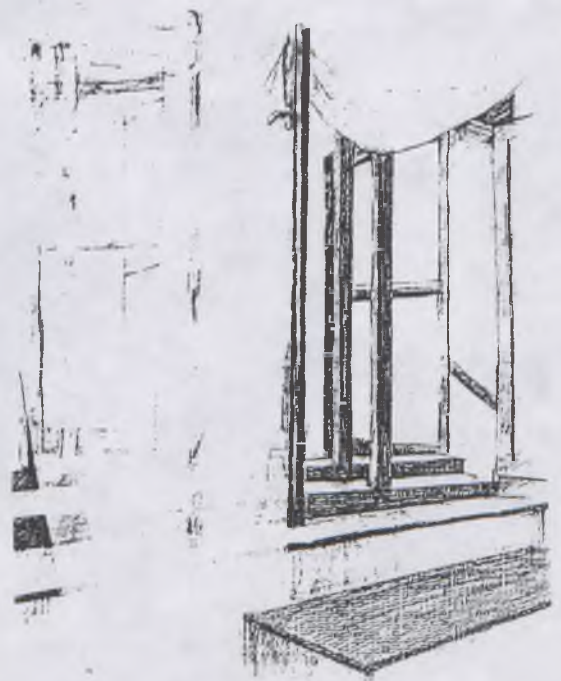
A falu népe - aki előtt nem ismeretlen a népfőiskola fogalma, mivel hajdanán többen részt vettek a református egyház által szervezett kurzusokon - szeretettel fogadott bennünket. Házról házra, családról családra jártunk, kérdezősködtünk az iránt, amit a könyvekben, folyóiratokban nem találtunk meg; hogyan is gyakorolják, élik hitüket egy kis magyar falu lakói a 90-es évek elején. Tapasztalatainkról részletesen a következő számban számolunk be, most fogadjatok néhány fésületlen impressziót.

A hetünk legizgalmasabbnak ígérkező része a vajdácskai falukutatás volt. Három témakörben faggattuk a refor-

mátus, a római katolikus és görög katolikus családokat.

Ketten a görög katolikusok közül kerestünk fel néhányat. Számomra a legérdekesebb élményt az okumeniumra vonatkozó kérdésre adott válaszok jelentették. Mindnyájan örülnek az egyházak közeledésének. Örömmel mutatták, mondták azokat az énekeket, melyeket egy-egy ökumenikus imahét alatt tanultak. Ez a megegyezés-keresés hétköznapi életükre is kihat. Nem felejtették el a régi családi vitákat, a barátságáról, a szerelemről, melyekben fontos szerepe volt a felekezeti hovatartozásnak.

"Egy Istenünk van, mindegy milyen énekkel, szóval dicsérezzük, hívjük őt" - vallották egyhangúlag.

A Református Szekció első hetes munkájának kiteljesedése volt a mai nap. Nagy örömmel és szeretettel fogadott bennünket a görög katolikus hívek, családok legtöbbször. Bő ismereteket és tapasztalatokat szereztünk az egyház múltjáról és jelenéről, az emberek hitéletéről. Megtudtuk, hogy a múltban fiatalok is öregek is többen jártak a templomba, volt kitől példát lássanak a gyerekek. A családon belül is leültek közösen egy imára, éneklésre. A jelenben mindezt kiszorítja a tömegkommunikációs eszközök terjedése, főleg a fiatalok körében. A legtöbb görög katolikus családnál a vallásos irodalmat a felnőtteknek a Biblia, gyerekeknek a hittankönyv jelenti. Kevés családnál találoztunk bővebb "szakirodalommal". Sajnos ezeknek a könyveknek a helye inkább a könyvespolc, s ritkán veszik őket kézbe. A pozitív tapasztalatok mellett egyetlen negatív élménnyel térhetünk haza: egyhelyütt előbbre tartották megszokott hétköznapi munkájukat, minthogy a mi kérdéseinkre válaszoltak volna. De ezt félretéve szívmelengető kedvességgel töltötték el bennünket Mitró Annus néni és özvegy Kendi Józsefné mondatai, emlékezései és énekei.

A tapasztalatainkat - a görög katolikus énekek ismeretének hiányában - ebben a református zsolnában foglalhatnánk össze.

"Az Uristen az én reménységem
Erősségem mindenféle ínségben,
Csak tőle várom igaz boldogságom,
S meg is találok.
(275. ének)

Blanár Júlianna

Amikor kissé szorongva elindultunk, hogy megismerjük Vajdácska református lakosait, legnagyobb meglepetésünkre nyitott kapuk fogadtak. A kapukon nincsenek biztonsági zárok, még csengőszóra sem volt

szükség, mosolygó arccal közeledtek felénk. A ház küszöbét átlépve újabb nyitott kapuk fogadtak: a szívüké! S míg mi a szavakat kerestük, Marika néni kezünkbe adta összegyűjtött Arany ABC-jét:

"Minden gondotokat öreá vessétek,
Buzgó imádságban csak őt kövessétek,
Az Isten tinéktek szerető Atyátok,
godja van reátok, gondja van reátok."

Nagy Ágnes

Kedves Barátaim! Drága Diáktársak!
Hogy legyen hova tennetek: Krisztusban Jó Testvéreim!
Szeretném nektek az üzenetet továbbadni.

Van egy áldott jó Isten, aki úgy szeret bennünket, hogy saját magát adta értünk váltságul, Jézus Krisztus személyében. Ki eljött hozzánk, hogy példát vehessünk róla. Ez igen! Ez ember! Tiszta, becsületes, s a szíve magváig jó és makulátlan, mert ő az Isten.

Mi mégis oly nehezen tudjuk elfogadni, mert nagyon földhöz ragadtak vagyunk. Nem hiszünk Neki, mert nem látjuk, mert nem érezzük, s nem ízleljük.

Ez nem így van! Ő létezik, köztünk jár, csak mi nem akarjuk észrevenni. Ő az, akit sokszor hívatlan vendégnek titulálunk.

- Mit akarsz itt? Ne zavard a magunk felállított életképeit. Hagyj bennünket élni, hisz tudjuk, hogy hogyan kell azt! - mondják sokan.

Bizony, ezek mind tévednek. Ti ne legyetek ilyenek, nézzetek fel Rá, hisz ő maga a megtestesült Szeretet. Amit tanít, az is arról szól: "Szeresd felebarátodat, mint magadat."
(Máté 22;39)

Ennek örök időktől fogva így kellene lennie, mert az Ur már Mózesnek is ezt mondta. (3. Mózes 19;18) Pál apostol ezt csak alátámasztani tud-

ja: "A szeretet soha el nem fogy: de legyenek bár jövőmondások, eltöröltetnek; vagy akár nyelvek, megszűnnek; vagy akár ismeret, eltöröltetik." (I. Kor. 13;8)

A szeretet akkor is megmarad. Ha nagy benned a szeretetéhség és szeretnél rá gyógyírt találni, hasonlóképpen szeress, mint ahogy kívánod, hogy szeressenek. "Szeressük egymást gyerekek..." A sláger is azt mondja, s nem véletlenül, mert már elég volt a sok gyűlölködésből, hidegségből. Titkon a legdurvább embernek is a lényre rejtekén - mint egy gyertya - bezárva világít, hogy "szeretném, ha szeretnének".

Garai Bálint

EGY EMBER, AKI KILÓG A SORBÓL,
AVAGY A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI SZEKCIÓ
GONDOLATAI, ÉRZÉSEI ÉS ÉRZELMEI
FELEDY GYULÁRÓL

Vendégünk volt - vagy talán mi voltunk az ő vendégei - Feledy Gyula Kossuth-díjas, Kiváló és Érdemes festőművész és grafikus, neves bel- és külhoni kiállítások díjazottja. (Tudjuk ugyan, hogy Gyula bácsi nem szenved cím- és rangkórságban, no de a sznoboknak is kell valamit nyújtani, amitől tátva marad a szájuk, hozzátéve azt is, hogy aki Feledy Gyulát nem ismeri, az sürgősen hagyja abba a sznobságot...)

Ne ijedjete meg ti, akik most száraz műelemzéseket vártok tőlünk, aminek még apropója is lenne, most nyílt meg ugyanis Gyula bácsi "Kortársak fecniken" című kamarakiállítás a miskolci Feledy Házban. Nem, a művekről itt nem fogunk írni. Mindenki, akit érdekel, menjen el s nézze meg. Érdemes.

Mi az emberről akarunk beszélni, akinek ebben a mivoltában is sikerült az, ami a művészek örök vágya - és itt Gyula bácsi szavait plagi

Feledy Gyula grafikus művész

záljuk -: jelet hagyni a jövőnek. A jeleket most nem papírra írta, vászonra festette, hanem bennünk rejtette el.

Varázslat történt. Mi az, ami megfogott bennünket? Talán az emberközeli, földönjáró művész, akinek arcán ott a mindig-mosoly véste ránc? Az, hogy nem "ereszkedett" le hozzánk, fiatalokhoz, mert nem kellett ereszkednie, köztünk volt és van most is? Esetleg Gyula bácsi szerénysége, mikor a művész-közönség találkozó témája szerint sorolta fel híressé lett kortársait, holott épp a kortársaknak kellene őt e listára tenni?

Nem akarván nekrológot írni, ahol a "vagy jót vagy semmit" elv érvényesül, sem az "így találkoztam Bartók Bélával" sorozat babérjaira törni, kerestük a DE-ket. Csak egyet találtunk. De kár, hogy ilyen hamar eltelt az együtt töltött idő! Bár Gyula bácsi szelíden elhessegeti az őt tanítónak nevezőket, minket tudhat elküldeni, mert ha mást nem is, azt tudjuk: ő TANÍTÓ!

A Feledy Gyula által keltett benyomások sommázatát egy művészettörténetet tanuló társunk velős válaszána említésével tennék meg, aki

arra a kérdésre, hogy milyen embernek tartod a Mestert, azt felelte: Gyula bácsi egy jó fej! Száz szónak is egy a vége; megszerettünk Téged Gyula bácsi, jövőre visszavárunk!

A művészettörténeti szekció

ISMÉT KÖRÜNKBEN: BALOGH JENŐ

Népfőiskolánkon immár hagyomány, hogy az egyes szekciók munkáját irányító tanárokon kívül több neves szakember is segíti előadásaival szellemi fejlődésünket. A művészeti szekció visszatérő, nagyrabecsült vendége Balogh Jenő, a Képzőművészeti Főiskola nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanára. Örömeinkre szolgált, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is elfogadta meghívásunkat.

A MESTER

A Mester - hiszen tanítványai, barátai s tisztelői így emlegetik - nézetei szerint "a művészeti jelenségeket nem lehet racionálisan megközelíteni, mert azok maguk sem racionálisak". A művészet feladatá-

nak az emberi érzelmek tolmácsolását tartja az alkotó szubjektív megformálásában. "A művészet tanú s ezáltal megcáfolhatatlan" - mondta.

Felkérésünkre szívesen vállalkozott egy baráti beszélgetésre, ahol a bennünk felmerült kérdésekre válaszolt. A baráti légkörű eszmecsere kifejtette, hogy nagy hangsúlyt helyez a rajz- tantárgy iránti tanulói érdeklődés felkeltésére s az önművelés, valamint az önkifejező-készség fejlesztésének szükségességére. Véleménye szerint "az intelligencia a képzetállományon és az asszociatív képességen múlik", ezeket csak a megfelelő szintű művészeti neveléssel lehet elérni.

A képzőművészeti szekció vezetőjének, Dobrik Istvánnak a hozzászólására reagálva utalt az érzelmek és a tudat kölcsönös fejlettségi viszonyaira, s a nem foglalkoztatott idegrendszerben megfigyelhető degenerációs hatásra.

Mindannyian emlékezetünkbe véstük s szívünkbe zártuk örökérvényű szavait.

Kovács Tibor

A LIBERALIZMUS ELŐADÁSRÓL

A történeti szekció arra a feladatra vállalkozott, hogy a XIX-XX. század eszméit áttekintve a közös vonások és ellentétek keresésével. Ezt a korszakot és a mai magyar viszonyokat tekintve egyaránt időszerűek G. M. Young szavai: "A történelem igazi központi témája nem az, hogy mi történt, hanem az, hogy mit éreztek és gondoltak az emberek, amikor a dolgok történtek."

A különböző irányzatok közül a liberalizmust emelem ki. Kialakulásával, alaptulajdonságaival, gyakorlatával, a benne lévő ellentmondásosságával

ismerkedtünk meg. Időszerű és hasznos, hogy a szabadság eszméjével foglalkozzunk, mert ma az egyes pártok "zászlófeliratként" használják, ami tudatosan zavartkeltő, főleg a világban helyüket kereső fiataloknak. A liberalizmusról tartott előadás mutatta meg, hogy náluk a jogok és kötelességek mérlege felborul.

"...Innen ered az eloszlás is: a tonnái jogok, a grammé a kötelességek..." (Zamjatyin)

Ha számukra a liberalizmus csak ezt jelenti, és csak addig, amíg az a saját érdekeiket szolgálja, akkor ez egy dekadens társadalomba torkollik. Kinek jó ez?! Azoknak, akik nemcsak hangoztatják, de bizonyítják is a liberalizmust, a demokráciát és a szabadságot, nos azoknak biztos nem.

Sebes Péter

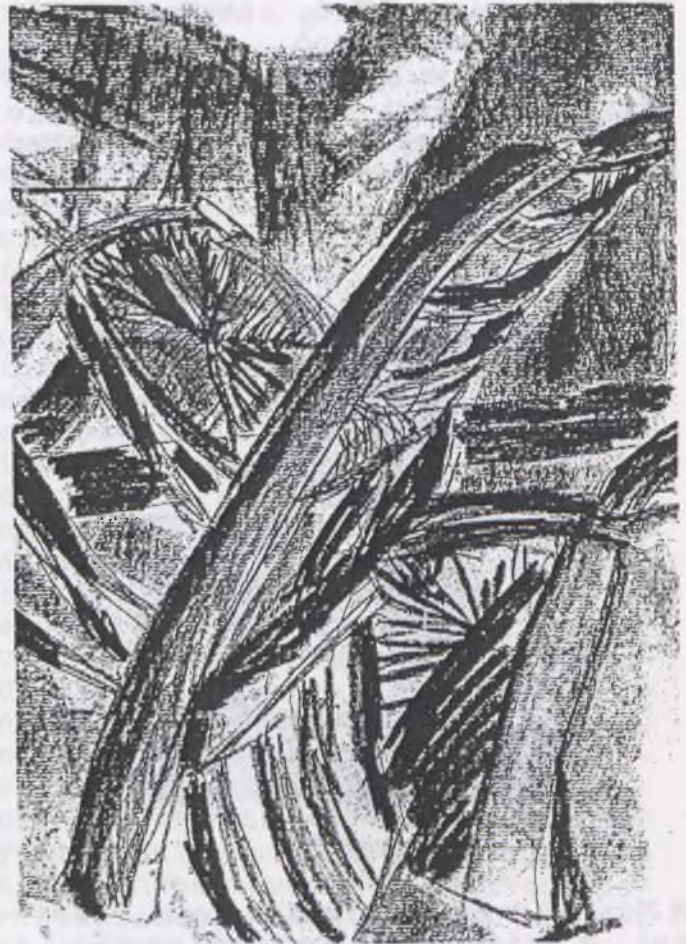
SZEKCIÓNKBAN HALLOTTUK: ANARCHIZMUS ÉS BOLSEVIZMUS (Történeti szekció)

Minden bizonnyal a "legnegatívabb" fogalmak az összes politikai eszmék között, amelyekről e két hétben szó volt, vagy szó lesz. Lehet-e egyáltalán objektíven tárgyalni ezt a témát, elvonatkoztatva napjaink politikai folyamataitól? Menyhárt Lajosnak, a KLTE docensének előadásából kiderült: lehet. Jellemző is, hogy a délutáni szemináriumon szinte csak a bolsevizmus és sztálinizmus kapcsolatát vitattuk, keresve a közelmúltbeli összefüggéseket. Az előadás valóban szakszerűen elemezte az anarchizmust - amely "értékorientált kritikája" - és a bolsevizmust - amely "célirányos tagadása" - a polgári modernizáció folyamatának. Politikai-hatalmi szempontból érdekes, hogy az anarchizmus - amely csupán kényszerűségből csapódott a munkásmozgalomhoz - sosem

jutott irányító szerephez, míg a bolsevizmus az oroszországi torlódott politikai struktúrában megszerezte a hatalmat.

Minderről persze jóval többet hallottunk az előadásban, amelynek, eredeti terveink szerint, párja lett volna a nyugat-európai baloldali mozgalmak és eszmék története, ha felkért előadónk, Papp Zsolt politológus tragikus halála nem gátolja ezt meg.

Takács Gábor

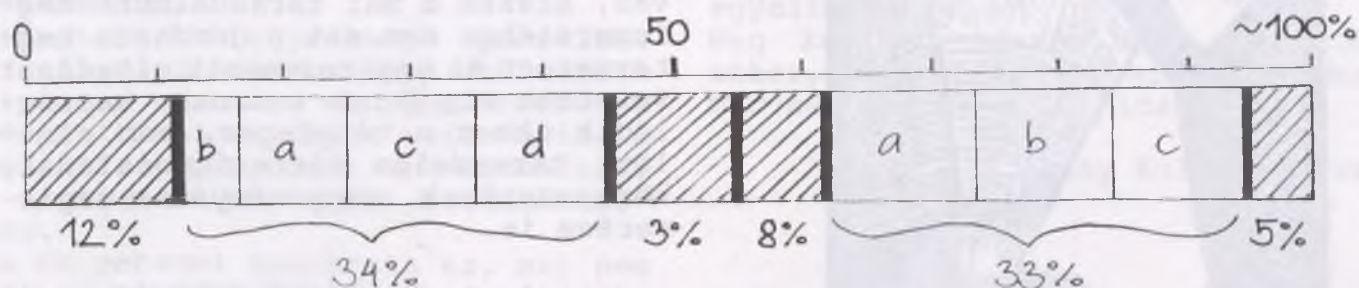

Pernitta Svensson rajza

AZ 1994-ES PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYEI
(közönséges tenyérjósítás)

- 12 %: szélső KDNP, jobboldali konzervatív ellenzék (régii KDNP + Kisgazda töredékfrakció + MDF/II. kereszténydemokrata és népnemzeti frakciója)
- 34 %: kormányalakító kiskoalíció, nemzeti liberális-konzervatív (MDF/I. frakció 13 %, Kisgazda frakciója 3 %, FIDESZ /I. frakció 9 %, SZDSZ/II. frakció 9 %)
- 3 %: neoliberálisok (FIDESZ/II. frakció, SZDSZ/II. frakció)
- 8 %: Nemzeti Demokrata Szövetség
- 33 %: mérsékelt ellenzéki kiskoalíció, baloldali (MSZP 12 %, MSZDP 9 %, MSZOSZ 12 %)
- 5 %: MSZMP, szélsőbaloldali radikális ellenzék

Argomentáció

1. főérv: »Uff!« vagy amit akartok;

2. további megfontolások: a jelenlegi KDNP megerősödik, de épp ezért nem kormányképes ókonzervativizmusa jól ellensúlyozza a nem liberális pártok 46 %-os erős relatív többségét, melyek egyike sincs benne a kormányban (NDSZ-től az MSZMP-ig); a jelenlegi MDF, SZDSZ, FIDESZ kettéhasad, de a nemzeti liberális frakciója, amely továbbviszi a nevet is, képes liberális alapon összefogni az SZDSZ liberális konzervatív és a FIDESZ mérsékelt töredékcsoportját; az ebből kiszorult liberálisok radikális-neoliberális alapon viszik tovább az eredeti nevet szervezetileg különállva, tőlük balra áll az NDSZ, amely Pozsgay miatt nem köt szövetséget a Horn-Nagy S.-féle választási kiskoalícióval, hogy a mérleg nyelvét játssza el majdan, akár az eme szerepre blazírozó neoliberálisok; az MSZOSZ választási pártként lép fel, de súlyosan csalódik; a magukra találó szocdemek jól lavíroznak az MSZP és MSZOSZ között; az MSZP mint nosztalgia párt növeli szavazói számát, de nem veszélyes.

Szolnoki Tibor

Érsek Emese: Bereki fa

ELSŐ LÁTÓUTUNK

Szekciónk "átutazókkal" együtt a Zempléni-hegység egyes részeit ismerhette meg azon az egész napos kiránduláson, amely Hollóháza, Füzér és Lászlótanya megtekintését tette lehetővé.

Kiruccanasunk utolsó színhelye Füzér vára volt. A vulkáni kúp tetején épült várhoz meredek ösvény vezet fel. Sajnos, az idő és a történelem nem kedvezett ennek a várnak, hiszen ma már csak romjai láthatók. Jelenleg felújítás alatt áll, ami már régen esedékes.

Hollóházán is voltunk, de csak átutazóban. Lászlótanyán viszont annál több időt töltöttünk. A tanyának egyáltalán nem nevezhető, nemrégiben felújított kastély az erdőgyűrűben igazi ritkaság a mai Magyarországon. Ebéd után megnéztük a kékeddi kastélyt, ahol a Herman

Ottó Múzeum időszakos kiállítása látható, amely ízelítőt adott a vidék művészetéről, történelméről és jelenéről is.

A hangsúly természetesen a jelenen van, hiszen a mai társadalmunk megismerésében nemcsak a gondosan megtervezett és megszervezett előadások vezetnek el, hanem szorosan kapcsolódik ehhez a tényleges, nem elméleti társadalom életszínvonalának, környezetének, hagyományának megismerése is.

Szilágyi Szilvia
társadalomismereti szekció

DEMOKRÁCIA - LIBERALIZMUS - KONZERVATÍVIZMUS

Szerdán látogatott el hozzánk az a Vekerdi László, akit Benedek István "az ország legműveltebb emberének" nevezett. A délelőtt folyamán a mai politikai életben gyakran használatos fogalmakat vázolta fel nekünk. A nagy élményt nyújtó előadás tetemes részében a demokráciáról beszélt. Meglepett bennünket az a tény, hogy a két világháború között a klasszikus értelemben vett demokrácia Magyarországon egyedül a református kollégiumokban, a népfőiskolákon és a falukutató mozgalmak formájában létezett.

Büszkén vettük tudomásul azt is, hogy a ma használt demokrácia fogalom pontos meghatározása is magyar társadalomtudóshoz - nevezetesen Bibó István nevéhez fűződik.

"A demokrácia a műgonddal alkotó ember szemléletének győzelme a hódító, birtokló típusú ember felett." E körülírás bőven adott az előadónak lehetőséget arra, hogy véleményt mondjon a jelenlegi politikai helyzetről, jellemezze a politikusokat s pártjaikat. S ő élt is az alkalommal.

Véleménye szerint a mai koalíciót alkotó 6 párt között egy ádáz hatalmi harc folyik s e harc során nem látni azt, hogy bármelyik párt is a műgonddal alkotó ember eszményéhez közeledne.

Kifejtette, hogy a jó politikus személyéhez kevés egy történész diploma, viszont elengedhetetlen a jó politikai érzék, a tolerancia, a politikai gyakorlat, az éleslátás, a logika, a megfelelő beszélőkészség.

Na és persze! Demokrata az, aki nem fél a más nyelvűektől, a más fajúaktól, a forradalomtól, az összeesküvéstől, az ellenséges propagandától, a lekicsinyléstől!

S bár több párt is használja e szót elnevezésében, úgy tűnik, hogy a fenti meghatározást nem ismerik, nem tudják vagy elfelejtették... sajnos.

Kovács Krisztina

BALLADÁK FILMJE

Megrázó élmény elindulni egy folklórgyűjtő nyomában. Megérkezni oda, ahol őt már ismerősként fogadják. Végigjárjuk vele az összes olyan romániai tájegységet, ahol magyarok élnek. Összefog bennünket ez az ember, egy vagyok a moldvai csángóval, a mezőségi paraszttal, a gyimesi csángóval. Megismerjük, hogyan, miből élnek az emberek, mit jelent nekik a föld, az állatok, a közösség amiben élnek és a balladák meg az érzelmek.

Ugy érzem, Bartókkal is találkoztam, amikor azt a Rebi nénit láttam, aki neki is énekelt.

Én, mint erdélyi magyar, nap mint nap bizonygatom magyarságomat, és tudatosan vállalom a közösséget mindenkivel, aki magyarul beszél az országban, ahol élek (ahová a gölya letett).

Soha nem gondoltam, hogy egy lehetek a máramarosi románnal és a muzsikáló cigánnyal. Nekem az volt a személyes megrázó élmény, hogy onnan jöttem és ott élek, ahol ők is dolgoznak és egyáltalán vannak.

Meg kellett néznem ezt a filmet ahhoz, hogy rájöjjenek arra: "otthon már nem otthon s itt idegen..."

Jeney Kolombán Éva

A filmek egyik készítője

NE SÁPADJ!

A Gulyás-testvérek filmje ma is több dimenziójú olvasatot feltételez, annak ellenére, hogy mára már kordokumentummá vált. Visszatükrözi egyrészt Kelet-Európa társadalmi, gazdasági világképét, másrészt felmutat egy paraszti mentalitást is (termelni kell!). A keretet egy volt tszelnök, majd meghurcolt ember kilátástalan küzdelme adja. Harca a hatalommal, a bürokráciával, amelyet nem józanul belátható lehetőségek irányítanak, hanem a felső "irányelvek".

Molnár Gabriella

KÜLHONI SZEMMEL A NÉPFŐISKOLARÓL

Sárospatak fél évszázados hagyományát újítja fel a napjainkban újjászervezett Népfőiskola.

A szervezőket ugyanaz a cél vezette, mint a 30-as években, sőt több, a sokrétű ismeretek bővítése mellett segít a hallgatóknak eligazodni korunk kiforratlan társadalmi rendszerében.

A főiskola nevet joggal viseli, mert főiskolai tanárok színvonalas előadásait hallgatjuk mind a négy szakcsoportban. Fokozott érdeklődést vált ki a külföldről érkezett magyar fiatalokból, mert ha a tévén és rádión keresztül figyelemmel kísérjük is a magyarországi eseményeket, tájékozódásunk mégis hiányos, mert a mindennapi gazdasági és politikai élet jelentősen eltér az anyaországi helyzettől.

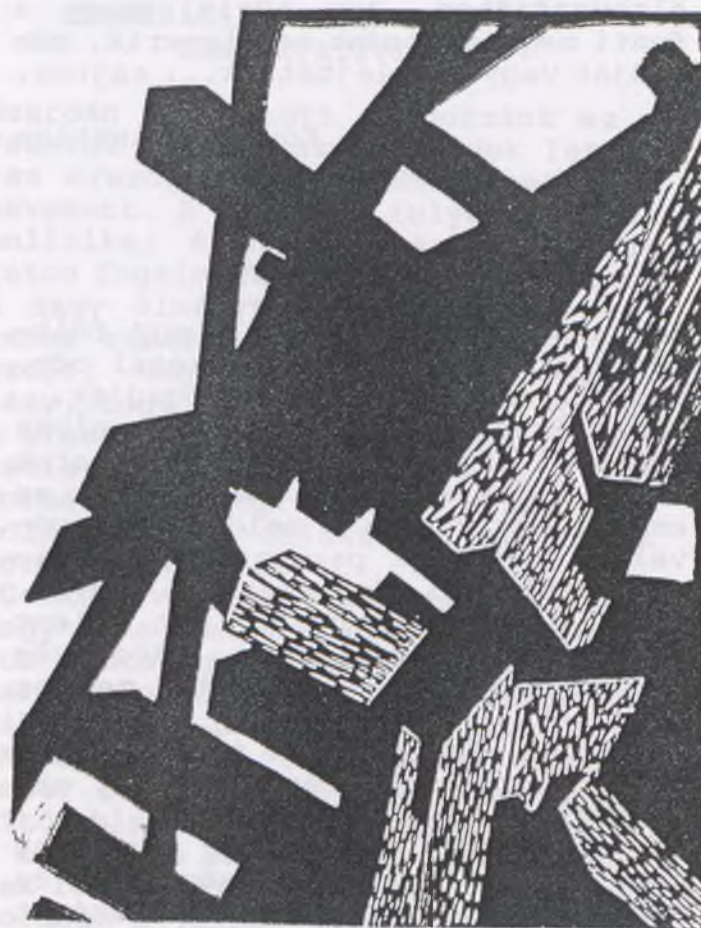
Néhányan Szlovákiából, Királyhelmecről jöttünk. Itt érezzük igazán, hogy a történelmi és társadalmi ismereteink hiányosak vagy tévesek. Ezért fogadjuk szívesen az 1867-es kiegyezéstől napjainkig felölelő kor történelmi és politikai elemzését. Igazolást nyert előttünk, hogy a "történelem az élet tanítómestere." Arra is magyarázatot kaptunk, hogy minden társadalmi rendszer, ha nem tud reformok útján folytonosan megújulni, a válságát a forradalom oldja meg.

Most már értjük, hogy miért omlott össze a "tudományos" szocialista rendszer, mert a gazdasági és társadalmi életből éppen a tudományosságot, a demokráciát és az erkölcsi alapokat iktatták ki. Szlovákiában ugyanez a képlet érvényesült. A rendszer deformációja sok esetben még súlyosabb volt. Ez összefügg azzal, hogy a több mint 600 ezer magyar nemzeti kisebbséggel szemben a diktatúra jogtiprása tudatos kormányprogram eredménye.

A mi helyzetünkből adódóan sok kérdésben ma másképp nézzük a magyarországi társadalmi problémákat. Nem helyeseljük azt, hogy a pártok el-lenségesen szemben állnak egymással, ahelyett, hogy minden erőt egy közös "Nagy Tanácsban" az ország gazdasági és erkölcsi újjászületésére fordítanák. Ez annál is fontosabb, mert a kisebbségben élő magyarság sorsa részben függvénye Magyarországnak jó vagy rossz állapotának.

Remélem, hogy e Népfőiskola előadásaiból begyűjtött szellemi és erkölcsi tőke minden hallgató eszmevilágának kialakításában kamatozni fog.

Hajdók Géza

Domahidi Klára linóleum-metszete

UTAZÁS AZ ANYANYELVIG

Biztosan észrevettetek egy kisebb-nagyobb csoportot, akik imitt-amott programok közé beékeltek pillanatokban, hol csendben, hol meg vitatkozva beszélgetnek. Ezek mi vagyunk, a Magyarország határain túl élő magyarok, másképpen a "plusz egy szekció" maroknyi csapata.

Hogy miről beszélgetünk, azt a Mécsvilág előző számában olvashattátok. Baranyai Katalinnak köszönhetően nemcsak a magyar irodalom általunk többé-kevésbé ismert rétegeibe kukkanthatunk be, hanem a "mécsvilág" olyan dolgokra világít rá, melyek eddig az árnyékban talán észrevétlenül, talán sejtetően húzódtak meg. A napokban mi sokat beszélgettünk magyarságunkról, ellentmondva Kosztolányinak:

"Anyanyelvünkkel nem igen szoktunk gondolni, olyan egy velünk, hogy többnyire észre sem vesszük."

Mi most gondolkodtunk. De Ti gondolkodtatok már ezen?

Szabó Ildikó

NÉPFŐISKOLÁT ERDÉLYNEK

Idejövetelem előtt nem volt előttem világos a népfőiskola magyarországi szerepe. Az én hazámban, Erdélyben nincsenek hagyományai, így nehéz volt elképzelnem, hogy egy viszonylag jól működő iskolarendszer mellett milyen hiányosságokat pótol. Erdély magyar iskolahálózata viszonylatában más megvilágításba kerül, fontossága iszonyatosan megnő. Ott ugyanis, ahol évente legfeljebb tíz kötetnyi könyv jelenik meg magyar nyelven, egyetlen külföldről érkező könyvnek, folyóiratnak is jelentősége van. Az előadások kapcsán felmerült bennem a kérdés, hogy miért nem találkoztam ezidáig a felvetett témakörökkel otthon könyv

Petró János tanulmánya

alakjában. Jelenlegi helyzetünket tekintve úgy vélem, hogy a népfőiskola meghonosításának egyik legsürgősebb feladatunkká kell válnia. Nagyon vázlatosan így festeném meg otthoni helyzetünket a politika és oktatás viszonylatában.

A magyarság fokozódó balkanizálódása, szellemi züllése, az értelmiségre jellemző középszerűség, provinciáizmus a fő akadályai a nemzettudat megerősödésének, felelősségtudat kialakulásának, melyek hiánya apolitikus szemléletet szült. Ezzel elkezdődik egy ördögi kör. A magyarság nagy része vegyes etnikumú falvakban él, ahol az elemi iskolák nyelve döntő többségében román. Innen pedig kizárólag román nyelvű középiskolába vezethet az út. Tehát, egyrészt közömbösen eltűri elemi iskolái hiányát, vagy nem is igényli azokat, másrészt az RMDSZ passzív tömegbázi-

ellen, amelyet azután meg is fognak szervezni. S megszületnek a balkanizmust terjesztő, intézményesített keretek.

A megoldás világos. Ki kell lépni ezen ördögi körből. S a népfőiskola mindenképpen a körön kívül van. Csakhogy: tudatosulnia kellene annak, hogy nem a művelődés a fontos, hanem a tudás, nem az olvasás, hanem a tanulás.

Bódi Sándor

Igy készült a Mécsvilág 1. száma:

saként nem gyakorol felfelé irányuló kritikát. Ennek következményeként a szervezet vezető testülete jámbor, aktatologató hivatalnokok gyülekeztévé válik, amely ily módon nem működteti a szervezeti életet - annál inkább a bürokráciát. Az ihajcsuhaj hagyományápoló lelkes szervezők révén izzásba jött ugyan, ám eközben Tökés László, Sütő András egyre inkább elszigetelődik a szervezettől, a tömegek pedig vezetőiktől.

Miközben mindenki olvas, egekig csap a művelődési láz, divattá válik a finomkodó beszéd, európaiság helyett a sznobság, sehogysem akar az a fránya nagy műveltség a mindennapi életben kicsapódni. Akkor, amikor az átlagember az iskola kapcsán a szalvéta-mosogatórongy alternatívából az utóbbit választja; akkor, amikor az értelmiség nem ismeri fel, hogy hazafiság, nemzet- és felelősségtudat már régóta egyetemes emberi értékek; akkor, amikor Tökés püspök tüntetés-felhívására néma csend a válasz egy számunkra oly diszkriminatív oktatási törvénytervezet

MÉCSVILÁG

A Sárospataki Népfőiskola nyári tanfolyamának alkalmi kiadványa

Felelős szerkesztő:

Dr. Balázsi Károly

Szerkesztik: a szekcióvezetők

Bordás István

Csetneki József

Jagasics Béla

Szedés:

Kovács Angéla

A következő lapzárta: július 16-án
18.00 órakor.

	TÁRSADALOMISMERETI	REFORMÁTUS
5.	18.00 M e g n y i t ó	
6.	9.00 Belső munka, Önismereti játékok Kocsis Görggyel 15.00 Belső munka 17.00 <i>elmond</i> Találkozás Dr. Ujszászy-Kálmánnal	9.30 Áhitat 10.00 Ki a keresztény ember? Szathmáry Sándor előadása 19.00 A keresztény ember ma Beszélgetés Szathmáry Sándorral
7.	9.00 Ismerkedés Sárospatak kultúrtörténeti nevezetességeivel (Vár, Református könyvtár, Művelődés Háza) 20.00 Táncház a Képtárban	9.30 Áhitat 10.00 Keresztyén küldetéstudat a változások idején Szabó Dániel előadása 15.00 Kicsoda Isten? Beszélgetés Szabó Dániellel
8.	9.00 Vekardi László ? 15.00 Filmszociográfiák: Köszerelmes, Ne sápadj Vendégeinek a Gulyás testvérek 20.00 Beszélgetés Gulyás Jánossal és Gyulával	9.30 Áhitat 10.00 A keresztényen etika a kálvini biblicitás alapján Bölcskey Gusztáv előadása 15.00 Kicsoda Jézus? Beszélgetés Bölcskey Gusztávval
9.	9.00 Egésznapos kirándulás Hollóházára, Mányokra és Lászlótanyára 20.00 A "Műhely" irodalmi folyóirat estje a Képtárban	9.30 Áhitat 10.00 A keresztény jelképrendszer Takács Béla előadása 14.00 Kirándulás (Karcsa, Pácin) 19.00 Ember az öszövetségben Börzsönyi József előadása
10.	10.00 Az átmenetiség állapotai az emberi viszonyokban Előadó: Kéri László 15.00 Az átmenetiség állapotai a gazdaságban Előadó: Petschnia Mária Zita 16.00 Vita az előadók részvételével	9.30 Áhitat 10.00 Felkészítés a falukutató munkára Beszélgetés Vajdácská polgármesterével Ismerkedés a község egyháztörténetével 16.00 Ember az újszövetségben Viktor István előadása
11.	9.00 Az átmenetiség állapota a hétköznapi életben Előadó: Csepeli György Az átmenetiség állapota a politikában Előadó: Stumpf István 15.00 Vita az előadók részvételével	9.30 Áhitat 10.00 Egésznapos falukutatás
12.	10.00 Hajókirándulás Tokajba	
13.	10.00 Eszmék vonulása az időben (nacionalizmus, liberalizmus, szocializmus) Vendégünk: Vekardi László tudománytörténész 16.00 Radikális alternatívák Vendégeink: Káposztás János az FKGP szóvivője és a budapesti skin-head mozgalom	9.30 Áhitat 10.00 Keresztyén fiatalok és a közélet kihívásai 14.00 A Nagykönyvtár és az Iskolamúzeum megtekintése 20.00 Török István: Micsoda az ember? patrónusa
14.	9.00 Helyismereti etűdök 15.00 A harmadik út aktualitása Előadó: Salamon Konrád 20.00 Hazánk csillagképei, avagy van-e élet a halál előtt? Zombori Ottó előadása a Képtárban	9.30 Áhitat 10.00 Hit és cselekedet Börzsönyi Józsefné előadása 14.00 A falukutató munka tapasztalatainak megvitatása
15.	9.00 Egésznapos kirándulás Karcására és Pácinba 20.00 A kassai zeneiskolások hangversenye a Képtárban	9.30 Áhitat 10.00 Egyházi fórum 15.00 Áthallgatás a képzőműv. szekcióba
16.	10.00 "Pataki disputa" Politikai vitanap A Művelődés Háza pódiumtermében. Vendégeink a parlamenti pártok képviselői	9.30 Áhitat 10.00 Áthallgatás a képzőműv. szekcióba 16.00 Áthallgatás a tört. szekció előadásába
17.	9.00 Népfióiskolai nap Vendégeink: Dr. Kováts Dániel, Jagasics Béla és Weszl László	9.30 Áhitat 10.00 Az evangélium ereje a mai ember számára Mészáros István előadása 14.00 Fürdés a Bodrogban
18.	H a z a u t a z á s	

KÉPZŐMŰVÉSZETI			TÖRTÉNETI		
18.00 M e g n y i t ó					
9.00	Stúdiók	A műv.tört. alapkérdései Bálványos, Dobrik, Feledy	9.30	Sajtószemle	
15.00	Stúdiók	A műv.tört. alapkérdései Bálványos, Dobrik, Feledy	10.00	Veliky János: A 19. század eszméi	
20.00	Találkozás	Feledy Gyula grafikumművésszel	14.00	Szeminárium	
9.00	Stúdiók	Műelemzések Bálványos, Dobrik	9.30	Sajtószemle	
15.00	Művészet, ember, világkép Beszélgetés	Bálványos Hubával	10.00	Tökéczky László: A liberalizmus	
			14.00	Szeminárium (John Gray-tanulmány)	
9.00	Stúdiók	Műelemzések Bálványos, Dobrik	9.30	Sajtószemle	
15.00	Stúdiók	Fakultatív program	10.00	Tökéczky László: A konzervativizmus	
			14.00	Szeminárium (Kleberberg Kúnó írásai)	
9.00	Stúdiók	A keresztény jelképrendszer Áthallgatás a ref.szekcióba	9.30	Sajtószemle	
15.00	A műelemzés	Kirándulás (Karcsa, Pácin)	10.00	Menyhárt Lajos: Anarchnizmus, bolsevizmus	
20.00	Beszélgetés	Balogh Jenővel	14.00	Szeminárium	
9.00	Stúdiók	A sárospataki Rákóczi Vár Dr. Dankó Katalin	9.30	Sajtószemle	
15.00	Fakultációk	Reneszánsz emlékek a Rákóczi Várban	10.00	Áthallgatás a társ.ism. csoportba	
20.00	Találkozás	Gyulai Líviusz grafikumművésszel	15.00	Áthallgatás a társ.ism. csoportba	
9.00	Stúdiók	Fakultációs program	20.00	Filmvetítés a Képtárban	
20.00	Társas estély		9.00	Áthallgatás a társ.ism. csoportba	
			12.00	Sajtószemle	
			15.00	Beszélgetés Csepeli Györggyel A nemzet által homályosan c. könyvről	
19.00 Borkóstolás a Rákóczi-pincében					
9.00	Stúdiók	Képzőművészeti technikák Dobrik István		Sajtószemle	
15.00	Fakultációk	Látogatás a sárospataki egyházi gyűjteményben	10.00	Alkotói szabadnap	
20.00	Barsi Ernő előadása és hangversenye a Főiskola dísztermében		14.00	"Politikus portrék" Beszélgetés VUK-kal (interjúk videón)	
10.00	Magasművészet-népművészet Dr. Fügedi Márta előadása		9.30	Sajtószemle	
15.00	Fakultációk	Szeminárium Dr. Fügedi Mártával	10.00	A keresztényszociális eszme Mayer Zoltán előadása	
			14.00	Szeminárium	
9.00	Stúdiók	Képzőművészeti technikák (fakultáció)	9.30	Sajtószemle	
15.00	A Biblia világa I, Dr. Végvári Lajos művészettörténész előadása		10.00	A népi írók mozgalma Salamon Konrád előadása	
			14.00	Szeminárium	
9.00	Stúdiók	A Biblia világa II. Dr. Végvári Lajos előadása	9.30	Sajtószemle	
15.00	Fakultációk	Képzőművészeti technikák (fakultáció)	10.00	"Pataki disputa" Politikai vitanap a Művelődés Háza pódiumtermében Vendégeink a parlamenti pártok képviselői két hét sajtója	
9.00	Értékelés I.		10.00	Elek István: A média-törvény tervezetéről	
15.00	Értékelés II.		14.00	Szűcs Miklós: Az oktatási törvény tervezetéről	
20.00	Búcsúest				
H a z a u t a z á s					

Az 1992-es Szárossapatak Népfőiskola hallgatói:

Képzőművészeti Szekció:

Balla Gergely	Esztergom, Széchenyi tér 8. 2500
Benedek Ildikó	Érsekvadkert, Uj sor 34. 2659
Borsos Andrea	Zalaegerszeg, Vizslaparki u. 29. 8900
Broman, Tina	Alphyddev. 67/13 S-131 35 Nacka 08-7160345
Dinäss, Lotta	BRÁMHULTSV 5. 502 43 BORÁS
Dobos Beáta	Miskolc, Arany János út 21. 3530
Dobrik Petra	Miskolc, Kazinczy u. 8. 3/2. 3525
Domahidi Klára	Tiszalúc, Dózsa Gy. út 11. 3565
Durda Szilvia	Miskolc, Ifjúság út 4. 8/3. 3529
Érsek Emese	Borsodnádásd, Egyetértés u. 5. 3671
Geiger Zoltán	Salgótarján, Nagymező u. 55. 3100
Gordos Olga	Salgótarján, Karacs u. 108. 3100
Gyulai Eszter	Szárossapatak, Szinyei G. 11 3950
Hornyák Adél	Hajdúszoboszló, Sziltákalja 8. 4200
Kellerman Gitta	Mohács, Molnár u. 11. 7700
Kovács Tibor	Mezőkövesd, Táncsics út 33. 3400
Kuki Katalin	Miskolc, Csokonai út 3. 3528
Kund Eszter	Esztergom, Kis-Duna sétány 23. 2500
Köves Szilvia	Kazincbarcika, Szabó L. u. 12. 7/1. 3700
Laczkó Melinda	Karcsa, Kossuth út 3. 3963
Lundberg, Saga	Betania Norrhult 59090 Ankarsrum
Marton Frida	Győr, Ifjúság krt. 34. 9023
Mátyus Magdolna	Tiszaújváros, Hajdú tér 11. 3580
Nagy Ildikó	Tiszaújváros, Szt. István út 2. fsz. 1. 3528
Nagy József	Rudabánya, Zöldfa u. 24. 3733
Oravec Eszter	Szikszó, Poprád u. 2. 3800
Pergel Tünde	Esztergom, Kertváros Pozsonyi út 42/b. 2594
Rezsabek Mária Mónika	Tiszakeszi, Rákóczi u. 4. 3458
Sirkó Attila	Salgótarján, Zagyva út 40. 3141
Svensson, Pernilla	Box 171 570 82 MÁLILLA
Szoboszlai Orsolya	Miskolc, Vologda út 24. 1/3. 3525
Széman Rita	Budapest, Barátság út 3. 1 10. 1164
Szűcs Mónika	Vásárosnamény, Dózsa Gy. út 26. 4800
Tamás Gábor	Kecel, Avar tér 10. 6237
Varga Diana	Győr, Ifjúság krt. 32. 9023
Varga Gyöngyi	RMDSZ Szatmárnémeti Satu Mare str M. Viteazul 10. Románia

Társadalomismereti Szekció:

Bacscai Livia	Királyhelmece, Ibrányi út 07701 X CSFR
Balázs Zita	Putnok, Szkala B. u. 58. 3630
Batta Zsuzsanna	Tiszakarád, Damjanich u. 24. 3971
Bordács Emőke	Mezőtúr, Fürst S. 36. 5400
Bordács Márta	Mezőtúr, Fürst S. 36. 5400
Béres Andrea	Szendrő, Rákóczi 104. 3752
Dinya Erzsébet	Gyomaendrőd, Selyem út 40. 3925
Diószegi Éva	Prűgy, Kossuth út 20. 3925
Fazekas Borbála	Dunakeszi, Barátság út 3. 7/44.
Horváth Rita	Hársány, Malom út 1. 3555
Institoris Andrea	Kazincbarcika, Móricz Zs. tér 16. 3700
Jeney Éva	PTa Eliberâru BI 34 cp34. 3825 Carei jud: Satu Mare Románia
Kecskés Mihály	Budapest, Hevesi Gyula 7. 1157
Kovács Krisztina	Orgovány, Attila u. 15. 6077
Linzenbold Ildikó	RMDSZ Szatmárnémeti Satu Mare str M. Viteazul 10. Románia
Mohr Márta	C-lea Armatei Române BI: 7/42. 3825 Caraei, Jud. Románia
Molnár Gabriella	Budapest, Gervay út 72. 1147

Nagy Attila	Felsőnyék, Kossuth u. 62. 7099
Pető István	Kecskemét, Reviczky Gy. út 4. 4/10. 6000
Pető Istvánné	Kecskemét, Reviczky Gy. út 4. 4/10. 6000
Sivák Rita	Pácin, Kossuth kert 4. 3964
Somodi Gerda	Kazincbarcika, Csokonai 12. fsz. 1. 3700
Sváb Antal ifj.	Szikszó, Bolt út 3800
Szabó Ildikó	4151 Vlahita str Fürdő 84. Románia
Szilágyi Szilvia	Putnok, Bajcsy-Zs. u.10. 3630
Vincze András	Miskolc, Kis-Hunyad u. 16. 3/5. 3525

Református Szekció:

Blanár Julianna	Bodroghalom, Petőfi Sándor út 34. 3987
Dobrik Rezső	Miskolc, Kazinczy 8. 3/2. 3525
Bodák Magdolna	Királyhelmece, Géresi út 07701 X CSFR
Garai Bálint	Mezőtúr, 24. u. 1. 5400
Molnár Gizella	Miskolc, Stadion u. 3. 3/3. 3534
Nagy Ágnes	Szolnok, Meder u. 26. 3/11. 5000
Nagy Gyula	RMDSZ Szatmárnémeti Satu Mare str M. Viteazul 10. Románia
Szemenyei Sarolta	Hódmezővásárhely, Futó M. u. 17. 6800
Szűcs Balázs	Satu Mare Románia

Történeti Szekció:

Dr. Bodák László	Királyhelmece, Géresi út 07701 X CSFR
Bódi Sándor	RMDSZ Szatmárnémeti Satu Mare str M. Viteazul 10. Románia
Hajdók Géza	Királyhelmece, Rákóczi út 15. 07701 X CSFR
Sebes Péter	Sátoraljaújhely, Mórícz Zsigmond út 39. 3980
Szabó László	4151 Vlahita str Hársfa 2/15. Románia
Tropa Ildikó	Gyomaendrőd, Pollányi 51. 5502

Szervezők:

Dr. Balácsi Károly	Sárospatak, Eötvös út 7. 3950
Dr. Dobrik István	Miskolc, Kazinczy út 8. 3525
Balácsi Zoltán	Sárospatak, Arany J. út 80. 3950
Szolnoki Tibor	Gönc, Károli G. út 28. 3895
Csetneki József	Emőd, Kossuth u. 8. 3432
Hugli Emese	Miskolc, Árpád út 36. 3/1. 3534
Vinnainé Vékony Márta	Sárospatak, Izsó M. út 6. 3950
Takács Gábor	Debrecen, Nagyerdei sétány l. 4032
Kántor István	Sárospatak, Zrínyi u. 36. 3/1. 3950
Sándor Zsuzsa	Sárospatak, Katona J. út 3950
Balogh Istvánné	Sárospatak, Mányoki Ádám u. 2. 3950
Balogh István	Sárospatak, Mányoki Ádám u. 2. 3950
Dr. Ablonczy Zoltán	Sárospatak, Petőfi út 2. 3950
Bordás István	Sárospatak, Szent Erzsébet tér 4. 3950
Kelemen Judit	Sárospatak, Eötvös út 7. 3950